

▶ A GÖRÖGORSZÁGGAL KÖTÖTT PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS GAZDASÁGI VETÜLETE

A KOHÉZIÓS POLITIKA A GAZDASÁGI SZERKEZETÁTALAKÍTÁS ÉS A MAGÁNBERUHÁZÁSOK ÖSZTÖNZÉSÉNEK SZOLGÁLATÁBAN

Dániát és Németországot követően Görögország harmadikként kötötte meg az ESB-alapokkal kapcsolatos partnerségi megállapodását, amelyet a Bizottság 2014. május 23-án fogadott el. A Panorama magazin a közösségi beruházásokért és az ESB-alapok felhasználásáért 2012 augusztusa óta felelős, a görög fejlesztési és versenyképességi

minisztérium képviselőjével, George Yannoussis főtitkárral beszélgetett. A partnerségi megállapodás tervezetének előkészítésével és benyújtásával kapcsolatos feladatokat a korábbi fejlesztési miniszter, Kostis Hatzidakis irányításával Yannoussis főtitkár úr koordinálta.

▶ Mikor kezdte meg Görögország a partnerségi megállapodás előkészítését? Hogyan zajlott az előkészítési folyamat? Mik voltak a rendszer főbb erősségei és gyengeségei?

A fejlesztési és versenyképességi minisztérium, de legfőképp az új partnerségi megállapodás előkészítésének koordinálásában illetékes hatóságként működő „GSPI-NSRF” (a nemzeti stratégiai referenciakeretért és a közösségi beruházásokért felelős főtitkárság) a nemzeti és regionális politikai döntéshozókkal, valamint a saját régiójuk helyzetét jól ismerő és a szakterületükön jártas partnerekkel és érdekelt felekkel közösen indította el és koordinálta a konzultációs folyamatot.

A minisztérium a konzultációs folyamat és a partnerségi megállapodás tervezetének koordinálása érdekében 2012 áprilisában és 2013 márciusában körleveleket küldött szét. A nemzeti, ágazati és regionális szintű illetékes hatóságok és érdekelt felek feladata volt az új programozási időszakban kidolgozni a Görögország fejlesztésére irányuló fő stratégiai javaslatokat, illetve döntést hozni ezekkel kapcsolatban. Ezzel egy időben mind a 13 régióban megrendezték a nemzeti fejlesztési konferenciát, ezenkívül regionális konferenciákat tartottak, valamint műhelytalálkozókat szerveztek az intelligens specializációhoz kapcsolódó kutatási és innovációs stratégiákra vonatkozóan. Ezenfelül a többi érdekelt minisztérium is megszervezte a saját, a témával kapcsolatos konferenciáját.

Az intenzív és eredményes konzultáció során a legfontosabb kérdéseket vettük figyelembe, így például meghatároztuk az ágazati/regionális szintű fejlesztési igényeket, elemeztük a tematikus prioritásokat, azonosítottuk a területi problémákat, és áttekintettük a horizontális elvek alkalmazásának módjait. A konzultációs folyamattal párhuzamosan adott esetben szakértői jelentéseket készítettünk és használtunk fel.

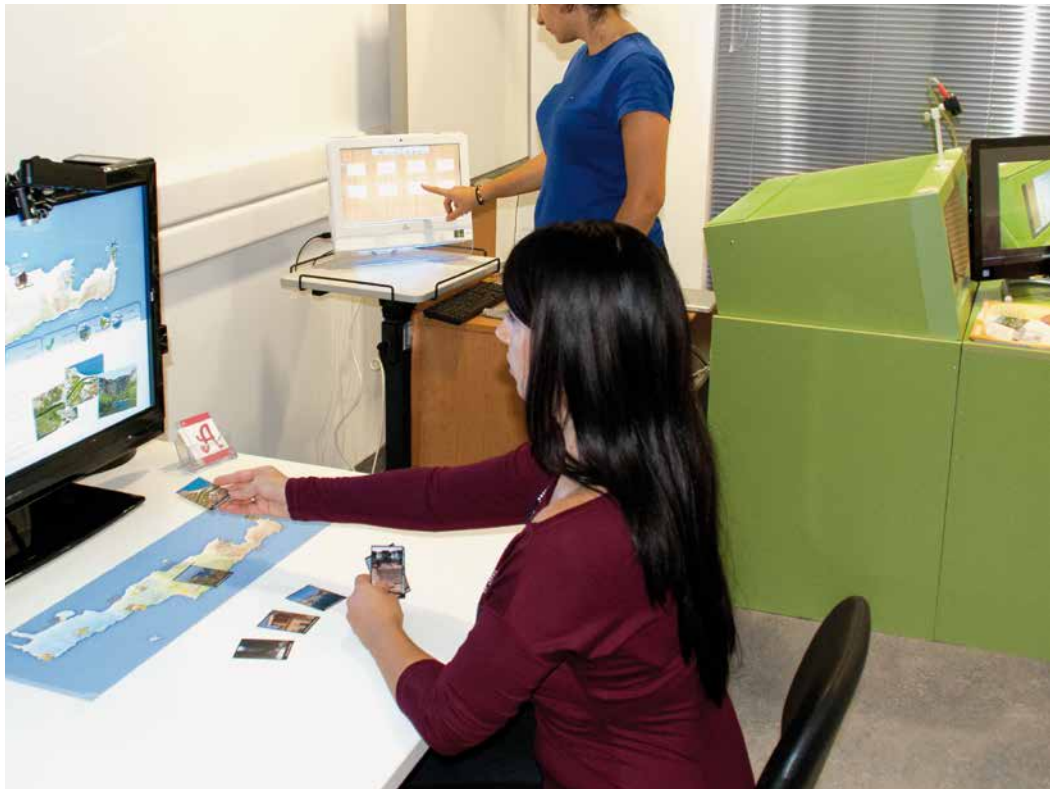
▶ A görög partnerségi megállapodás milyen mértékben tulajdonítható a főbb résztvevők – minisztériumok, régiók, városok, vállalkozások, egyetemi oktatók, nem kormányzati szervezetek stb. – között kialakult partnerség eredményének?

A minisztériumok, régiók és települések mellett hosszú a listája azoknak az intézményeknek, szervezeteknek és szervezeteknek, amelyek részt vettek a konzultációban. Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a konzultációs folyamat ezzel egy

▶ Görögország második legnagyobb városa, Thessaloniki tengerpartjának rehabilitációja.

▶ A Foundation for Research and Technology – Hellas (FORTH), Görögország egyik legnagyobb kutatási központja, amely Heraklionban található.

időben az illetékes minisztériumok és régiók között, és természetesen sokkal szélesebb körben, többek között minisztériumok és régiók felügyelete alatt dolgozó egységek, nem kormányzati szervezetek, helyi fejlesztési szervezetek, környezetvédelmi ügynökségek, szociális partnerek, oktatási intézmények, gazdasági szereplők képviselői, szövetségek, kutatási szervezetek stb. bevonásával is zajlott.

A konzultációs folyamatnak ezen a szintjén – például kérdőívek, tájékoztató és konzultációs weboldalak, konzultációs megbeszélések és tematikus csoportok, az új operatív programok megtervezéséért felelős munkacsoportok, tájékoztató napok alkalmazásával – a minisztériumi körlevelekben előírt utasításokkal összhangban kidolgozott javaslatokat a minisztériumok és a régiók nevében továbbították a fejlesztési és versenyképességi minisztériumnak.

Úgy véljük, hogy a konzultáció véget nem érő folyamat, amelytől az új operatív programok végrehajtása, monitorozása és értékelése terén is nagy eredményeket várunk el.

▶ Hogyan értékelné a bizottsági szolgálatok segítségét a Görögországgal folytatott tárgyalások során?

A Bizottsági szolgálatok sokat segítettek abban, hogy megbirkózzunk a partnerségi megállapodás előkészítése során felmerülő nehézségekkel. A 2013 novemberében kiadott állásfoglalás lendületet adott ahhoz, hogy a prioritásokat egységes célkitűzésekbe tudjuk csoportosítani, és kijelöljük az általános cselekvési irányokat. A Bizottság munkatársai és szakértői értékes tapasztalataikkal a múltban is segítettek és jelenleg is segítik a munkánkat. Iránymutatást nyújtanak

ahhoz, hogyan lehet az intelligens specializáció és a vállalkozói felfedezés elveit és módszertanát beilleszteni a nemzeti és regionális szintű folyamatokba. Szintén hasznosnak bizonyultak azok az észrevételek, amelyeket a partnerségi megállapodás nem hivatalos változataihoz fűztek. Végül pedig a partnerségi megállapodás hivatalossá tétele előtti héten egy teljes napig zajló tárgyalások a nemzeti hatóságok és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság illetékes munkatársai között igazolták, hogy mindkét fél közös szándéka egy olyan, mindenki számára elfogadható dokumentum kidolgozása, amely összhangban van a részes felek stratégiáival.

Meg kell azonban említenem azokat a rosszul működő mechanizmusokat, amelyek az ESB-alapokkal kapcsolatos szabályozás, az állami támogatással kapcsolatos szabályok, a partnerségi megállapodások, illetve operatív programok tervezetének benyújtásához használandó űrlapok, valamint egyéb bizottsági szabályok és irányelvek túlbonyolításából és komplexitásából fakadnak.

▶ Mennyiben volt közös munka a partnerségi megállapodás és az operatív programok kidolgozása?

A partnerségi megállapodást a főtitkár és a miniszter utasításával, illetve néhány külső szakértő, valamint a minisztérium kabinetéhez tartozó tanácsadók közreműködésével a stratégiai tervezésért és a fejlesztési programok értékeléséért felelős különleges egység dolgozta ki. Az operatív programok kidolgozása az irányító hatóságok feladata: a hét nemzeti operatív program – az egyes operatív programok célterületétől függően – az illetékes minisztériumok irányító hatóságainak illetékességébe tartozik, míg a 13 regionális

▶Az „Új tudás” elnevezésű kezdeményezés 27 kutatási és innovációs projektet finanszírozott az ikt, a mezőgazdaság, a halászat, az állattartás, az élelmiszer-biotechnológia, a környezetvédelem, az energiagazdálkodás, a vízgazdálkodás, a közlekedés, az egészségügy és a kulturális örökség terén.

operatív program kidolgozásával az adott régiók irányító hatóságait bízzák meg. Az operatív programok kidolgozása a partnerségi megállapodással egy időben kezdődött, és a főbb iránymutatások és prioritások tisztázását követően felgyorsult. A tervezésért felelős központi és regionális hatóságok között folyamatos a párbeszéd; a Bizottság csak néhány konkrét kérdéssel, így például az RS13-mal, a szociálpolitikával, illetve a környezetvédelemmel kapcsolatos egyeztetéseken vesz részt.

▶Milyen tapasztalatokra tett szert a négy alap fejlesztésének közvetlen koordinálása során? Hogyan sikerült koherens megközelítést kidolgozni?

Óriási az igény arra, hogy a fejlesztési projektekhez rendelt alapokból származó pénzügyi erőforrásokat összehangolják. Az ERFA-ból származó beruházási támogatások például eredményesen összehangolhatók az ESZA-ból származó oktatási támogatásokkal, hogy hozzájáruljanak a vállalatok innovációs és diverzifikációs terveinek támogatásához. Az agrár-élelmiszeripari vállalatok támogatásához az ERFA-ból és az EMVA-ból származó támogatásokat kell ötvözni. A vonatkozó rendelet és az űrlap azonban arra enged következtetni, hogy ezek az alapok csak kivételes körülmények között és kellően indokolt esetben kombinálhatók. Az erre vonatkozó érvek a múltbéli érvekhez hasonlóan sziklaszilárdak. A Bizottság ezenkívül az illetékes politikai döntéshozó szervek nemzeti munkatársaihoz hasonlóan igyekszik külön projektként kezelni az egyes finanszírozási forrásokat, mivel ez a módszer hatékonyabb adminisztrációs folyamatokat eredményez. A hatóságok pedig a gyakorlatban irányítási-igazgatási okokból tartanak az alapok kombinálásától.

Mindezekon felül a Bizottság azt javasolja, hogy az ERFA-ból származó finanszírozást inkább a Horizont 2020 és a COSME kezdeményezéssel kombináljuk. Úgy véljük, hogy az ilyen módon finanszírozott projektek valószínűleg nem működnek zökkenőmentesen. Az uniós szintű eljárások szorosabb integrációja nagyon alapos megfontolást igényel.

▶Milyen mértékben járulhat hozzá a kohéziós politika Görögország gazdasági fejlődéséhez?

A görög gazdaság a 2008-as pénzügyi válság óta a közkiadások, így a beruházások finanszírozásának radikális csökkentésére kényszerült. A jelenleg és a következő években beruházásra fordított közpénzek szinte teljes egészében uniós forrásból származnak. A magánberuházások mértéke, amely már a válság előtt is eleve alacsonyabb volt az uniós átlagnál, elfogadhatatlan szintre süllyedt. Az ESB-alapok ennél fogva hangsúlyos szerephez jutottak Görögország növekedésében.

Sokrétű kihívással kell megbirkóznunk: a strukturális finanszírozás a múltban elsősorban a kereslet növekedéséhez járult hozzá, az új időszakban azonban főleg az ellátásra, így például az export növekedésére koncentrál. Mindezek teljesítéséhez át kell alakítani a gazdaságot, amihez az ESB-alapok hozzájárulására van szükség. Nemzetközi szakértők becslései szerint ahhoz, hogy Görögország egy főre jutó jövedelme 2020-ra elérje a 2008. évi szintet, az ESB-alapokból származó támogatásnál hatszor többet kellene fordítani beruházásokra (a pontos számadatokat lásd a cikkhez tartozó táblázatban). Következésképpen az ESB-alapoknak katalizátorszerepet kell betölteniük a magánberuházások

KOHÉZIÓS POLITIKA: A GÖRÖGORSZÁGNAK NYÚJTOTT TÁMOGATÁS SZÁMOKBAN

A kohéziós politika keretében és a többi ESB-alapból Görögországnak nyújtott teljes pénzügyi allokáció a 2014-2020-as programozási időszakra nézve

▶ EUR (aktuális áron)

ERFA	▶ 8 165 716 613 €
ESZA	▶ 3 690 994 020 €
Kohéziós Alap	▶ 3 247 019 502 €
A Kohéziós Alapból az európai összekapcsolódási eszközbe csoportosított összeg	▶ 580 038 571 €
Európai Területi Együttműködés	▶ 231 634 557 €
Fiatalkorú foglalkoztatási kezdeményezése	▶ 171 517 029 €
A leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap	▶ 280 972 531 €
EMVA	▶ 4 223 960 793 €
ETHA	▶ 388 777 914 €
ÖSSZESEN	▶ 20 980 631 530 €

terén. Ez azt is jelenti, hogy a strukturális támogatások felhasználásának az üzleti környezet nagyléptékű fejlődésével kell együtt járnia.

▶ Ön szerint milyen eredményeket fog elérni Görögország a hétéves időszak végére?

A várt eredmények a jóváhagyott partnerségi megállapodásban szerepelnek, és további részletezésükre az operatív programok eredménymutatóiban kerül sor. Néhány szóban összefoglalva a következő eredményekre számíthatunk:

Egyrészről arra, hogy megbirkózunk a válság okozta szegénységgel – az ESZA-ból származó forrásokat elsősorban az átképzés, a szociális vállalkozások stb. terén fogjuk kamatoztatni –, illetve megteremtjük az alapot az egészséges termelékeny beruházások terén azokban a húzóágazatokban, amelyek nagy hatással vannak a GDP-re és a foglalkoztatásra, így például az agrár-élelmiszeripari, a turisztikai és a megújuló energiával foglalkozó ágazatokban.

Másrészről arra, hogy támogatni tudjuk a magánkezdeményezéseket a gazdaság kiemelt ágazataiban, és egyúttal a nagy növekedési potenciállal bíró innovatív és tudásvezérelt iparágak ösztönzésére alkalmas intézkedéseket tudunk kidolgozni.

Harmadrészről pedig arra, hogy kiemelt szerepet szánjunk az innovatív, exportorientált, így például a kozmetikumok és generikus gyógyszerek gyártásával, ikt-val, szerződéses kutatással foglalkozó vállalkozások támogatásának. Az innováció ösztönzése mellett az alulról építkező vállalkozói kezdeményezéseket is támogatni kell – a helyi

innovatív szereplők és a nemzetközi beruházók körében egyaránt. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályozói kerettel kapcsolatos feladatok teljesítése érdekében a GSPI-NSRF jelenleg a beruházók eltérő feltételeinek legmegfelelőbb pénzügyi eszközök tanulmányozásával foglalkozik.

▶ Tartották a kapcsolatot más tagállamokkal, amelyek saját partnerségi megállapodásuk tervezetén dolgoztak?

Görögország látta el az Európai Unió soros elnökségét 2014 első felében, így alkalma nyílt arra, hogy általános kérdésekben konzultáljon a többi tagállammal. Az idő rövidsége és az eltérő gazdasági körülmények miatt azonban nem volt lehetőség arra, hogy konkrét kérdésekben is egyeztessünk. A Bizottság – azért, hogy segítse a partnerségi megállapodás megszövegezését – rendelkezésünkre bocsátotta a többi országban bevált követendő módszereket (ezeket elsősorban a feltételeket tartalmazó táblázatokban részletezték).

▶ Mit tanultak ebből a feladatból, és a mai tudásuk birtokában mit csinálnának másképp?

Egy új időszakra csak folyamatos munkával lehet előre tervezni. Mindehhez olyan sokrétű, valós értékelések és elemzések szükségesek, amelyek nem csupán a programozási időszakot követő egy-két évet veszik figyelembe. Az értékelési módszereket újra és újra felül kell vizsgálni, az értékelőknek pedig ismerniük kell a modern értékelési technikákat, így például a teljesítményértékelés, az összehasonlító értékelések, a gazdasági modellek stb. típusait. Az értékelő tanulmányok feladatmeghatározásának kidolgozásáért, valamint az eredmények és ajánlások felhasználásáért felelős köztisztviselők számára képzéseket kell szervezni ezekről a módszerekről és technikákról.

Más szolgálatoknak és kutatási intézményeknek, például a megfigyelőközpontoknak, ugyanakkor információkat és számszerű adatokat kell gyűjteniük a nemzeti és regionális érdekű ágazatokat érintő nemzetközi versenyhelyzet alakulásáról, amelyek segítenek abban, hogy a kkv-k megalapozott döntéseket hozzanak. Az érdekelt felek, a szakértők és az illetékes köztisztviselők közötti párbeszédnek egyúttal folyamatosan kell zajlania, és a múltbéli teljesítménnyel kapcsolatos tényleges adatokra, a jövőbeli trendekre és a várható folytonossági hiányokra kell koncentrálnia. Fontos, hogy a célok meghatározása során törekedni kell a rugalmasság és a precizitás közötti egyensúlyra. Ehhez azonban az szükséges, hogy a pénzügyi ellenőrzés helyett a projektellenőrzés kapjon hangsúlyosabb szerepet.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
www.ggea.gr/index_en.htm

